

[Bækgaard.]

tages stilling til her, er, om der bør hjælpes med til en sammenlægning af de små brug og ikke, som tilfældet er, at bibeholde funktioner, som tiden og udviklingen er løbet fra. Forbuddet mod nedlæggelse af landbrugsejendomme bør ophæves, således at der mand og mand imellem frit kan disponeres med hensyn til udvidelse eller nedlæggelse, og der vil i så fald blive frigjort boliger til den hårdt tiltrængte arbejdskraft, som landbruget mangler. I nogle tilfælde ønsker folk da heller ikke at benytte sig af statens formidling af til lægsjord. På Herningegnen har for nylig 11 landmænd i fællesskab købt ca. 100 ha. De udbetaler et beløb pr. ha, og resten låner, forrenter og afdrager de solidarisk over 10 år i en stedlig sparekasse. Læhegn og veje vil blive anlagt og vedligeholdt af de midler, som folk fra andre, bedre økonomisk stillede erhverv erlægger for leje af jagten. Disse landmænd, som har 6-18 ha på deres nuværende bedrift, deler det nye areal sådan, at de alle får ca. 20 ha hver. Afstanden til den nye jord er ca. 1-5 km. Jeg synes, det er et eksempel på det frie initiativ, og det går imod dette lovforslag.

Hvad angår lovforslagets lånemuligheder til gartnerier og frugtavl, ser vi på det med lidt mere velvilje, idet disse erhverv ikke i særlig stor udstrækning kan udnytte tekniske hjælpemidler til erstatning for den dyre arbejdskraft. Det forekommer os imidlertid, at størrelsen af lånebeløbene til produktionsapparatet, i dette tilfælde jord og drivhuse, burde gøres større — det gjorde det ærede medlem hr. Peter Larsen også opmærksom på for lidt siden — men vi ønsker, at forhøjelsen sker på bekostning af lånet til beboelsesbygninger.

Ud fra disse betragtninger kunne vi tænke os, at dette lovforslag ændredes, således at reglerne om lån til gartneri, frugtavl og havelodskolonier blev optaget i en særlig lov, og at selve loven om udlån til statshusmandsbrug blev ophævet eller erstattet med en lov, der kan være en midlertidig støtteforanstaltning for sammenlægning af urentable små brug.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke de ordførere, der har erklæret

sig villige til en velvillig behandling af det foreliggende lovforslag.

Det er jo rigtigt, som det ærede medlem hr. Peter Larsen og flere ærede ordførere fremhævede, at dette lovforslag er en ajourføring, en registrering, af de prisstigninger, der har fundet sted, og der er derfor intet særlig, i hvert fald principielt, nyt i lovforslaget. Derfor synes jeg heller ikke, der ved denne lejlighed er grund til — heri er jeg også enig med det ærede medlem hr. Peter Larsen — at gå ind i en stærkt principiel debat. Det er der så meget mindre, som forhandlingen om lovforslaget sker på et tidspunkt, da landbrugskommissionen for længst er gået i gang med behandlingen af netop de spørgsmål, som drøftes her, spørgsmålet om brugsstørrelser og mange andre spørgsmål i forbindelse med rationalisering inden for landbruget, om en moderniseret landbolovgivning i det hele taget, herunder også en stillingtagen til, hvorvidt det skal være nemmere at nedlægge landbrug, end det er i dag. Alle disse spørgsmål og mange flere — det vil jeg gerne sige i anledning af det, der er fremsat her — drøfter landbokommissionen, ikke alene de såkaldte dagsaktuelle spørgsmål — jeg vil nu nøjes med at sige aktuelle spørgsmål — men også mere langsigtede spørgsmål af betydning for landbruget. Kort sagt, vi vil i landbokommissionen drøfte eller forsøge at drøfte alle spørgsmål af betydning inden for landbrugsområdet, og når det er tilfældet, synes jeg det vil være at foregribe begivenhedernes gang i dag at lægge os alt for fast på et bestemt og ufravigeligt standpunkt. Jeg synes, at det ærede medlem hr. Niels Ravn gjorde det, og jeg lagde mærke til, at det ærede medlem hr. Bækgaard gjorde det samme. For min egen del vil jeg forbeholde mig på nuværende tidspunkt at lade mig påvirke dels af udviklingen, dels af de oplysninger, vi kommer i besiddelse af i landbokommissionen, til en rent saglig bedømmelse af, hvad der vil være den rette fremgangsmåde fremover inden for landbruget.

Vi har jo tidligere her i salen drøftet spørgsmålet om brugsstørrelser, og jeg skal ikke sige mere om det i dag. Jeg vil gerne fremhæve over for det ærede medlem hr. Niels Ravn, at det er forkert at dømme